

Prijevod ove stranice generiran je strojnim prevođenjem [Poveznica]. Strojno prevedeni tekstovi mogu sadržavati pogreške koje mogu narušiti jasnoću i točnost. Europski ombudsman ne prihvaća nikakvu odgovornost za bilo kakve nepodudarnosti. Najpouzdanije informacije i pravnu sigurnost jamči izvorna inačica na engleski jeziku koja je dostupna putem gornje poveznice. Više informacija potražite u našem odjeljku o [jezičnoj politici i prevođenju \[Poveznica\]](#).

Odluka u predmetu 1487/2016/EIS o odgovoru Europske komisije na pritužbu u kojoj se navodi da su osobe s invaliditetom stigmatizirane slikom upozorenja koje se koristi na duhanskim proizvodima

Odluka

Slučaj 1487/2016/EIS - **Otvoren** 11/07/2017 - **Odluka donesena** 11/07/2017 - **Predmetna institucija** Europska komisija (Nisu opravdani daljnji upiti) |

Predmet se odnosio na odgovor Europske komisije na prigovor koji se temelji na tome da su osobe s invaliditetom stigmatizirane slikom upozorenja koje se koristi na duhanskim proizvodima.

Podnositelj pritužbe, pučki pravobranitelj za socijalna pitanja i voditelj Ureda za borbu protiv diskriminacije Schleswig-Holsteina u Njemačkoj, tvrdili su da slika, koja prikazuje osobu u invalidskim kolicima uz tekst u kojem se navodi da pušenje uzrokuje moždane udare i invaliditet, prikazuje osobe s invaliditetom u lošem svjetlu. Predmetna slika jedna je od različitih takvih slika koje je dostavila Komisija.

Komisija je objasnila da je svrha slika informirati ljude o rizicima od pušenja. Dodao je da su fotografije odabrane nakon vrlo strogog postupka odabira.

Ombudsmanica je istražila to pitanje i općenito smatrala da je obrazloženje Komisije razumno. Stoga je odlučila da daljnje istrage u vezi s pritužbom u ovoj fazi nisu opravdane. Međutim, razumije i da osobe s invaliditetom i organizacije koje ih predstavljaju mogu negativno percipirati objavljivanje takvih slika. U skladu s tim, ombudsmanica smatra da bi u budućnosti i kako bi se postigla najbolja moguća ravnoteža između različitih interesa bilo korisno savjetovati se s odgovarajućim skupinama civilnog društva u vezi s izborom osjetljivih slika prije nego što postanu javno dostupne.

Kontekst pritužbe

1. Podnositelj pritužbe je pravobranitelj za socijalna pitanja i voditelj Ureda za borbu protiv diskriminacije Schleswig-Holsteina u Njemačkoj.
2. Direktivom EU-a o duhanskim proizvodima [1] zahtijeva se da cigarete i pakiranja duhana za samostalno motanje nose kombinirana zdravstvena upozorenja koja se sastoje od i. slike, ii. tekstualnog upozorenja i iii. informacija o prestanku pušenja. „Knjižnica” slikovnih upozorenja koja će se upotrebljavati definirana je u zasebnoj Delegiranoj direktivi („Direktiva o upozorenjima na slike”) [2] .
3. Dana 22. kolovoza 2016. prethodnica podnositelja pritužbe pisala je Komisiji, istaknuvši da je njezin ured zaprimio niz pritužbi u vezi sa slikovnim upozorenjem koje se upotrebljava na pakiranjima duhanskih proizvoda (u tekstu slike navodi se da „[s]mješavanje *uzrokuje udarce i invaliditet*”). Oni su bili mišljenja da je jedna od slika, koja prikazuje osobu u invalidskim kolicima, diskriminirala i stigmatizirala osobe s invaliditetom. Oni su tvrdili da slika prikazuje ljude u invalidskim kolicima u lošem svjetlu, dok očito nisu svi invaliditeti koji zahtijevaju od ljudi da koriste invalidska kolica uzrokovani pušenjem.
4. Komisija je 21. rujna 2016. odgovorila podnositelju pritužbe. Izrazio je žaljenje zbog toga što su se neki ljudi osjećali diskriminiranim zbog slike. Međutim, tvrdio je da slika nije stigmatizirala nikoga niti je diskriminatorna. Naveo je da je svrha različitih slika koje je koristio bila informirati potencijalne potrošače o rizicima od pušenja. Nadalje, Komisija je objasnila da su slike odabrane nakon vrlo strogog postupka odabira u kojem je posebna pozornost posvećena općem cilju sprečavanja i smanjenja potrošnje duhana. U tu se svrhu Komisija savjetovala i s medicinskim stručnjacima [3] .
5. Nezadovoljan odgovorom Komisije, podnositelj pritužbe obratio se Ombudsmanu.

Istraga

6. Ombudsmanica je pokrenula istragu o pritužbi i utvrdila sljedeće tvrdnje:

Komisija podnositelju pritužbe nije dostavila uvjerljiv i iscrpan odgovor.

7. Tijekom istrage ombudsmanica je propisno razmotrila informacije navedene u pritužbi. Konkretno, provela je temeljitu analizu korespondencije između Komisije i podnositelja pritužbe prije nego što se podnositelj pritužbe obratio Ombudsmanu. Ombudsmanica je također provela vlastita istraživanja, uključujući kontakt s Europskim forumom za osobe s invaliditetom. Potonji je izrazio zabrinutost zbog prikladnosti slika.

Tvrdnja da Komisija nije dostavila odgovarajući odgovor

Argumenti izneseni Europskom ombudsmanu

8. Prema mišljenju podnositelja pritužbe, slika je stigmatizirala osobe s invaliditetom. Tvrdio je da invaliditet koji zahtijeva korištenje invalidskih kolica obično nije posljedica pušenja. Osim toga, slika prikazuje korisnike invalidskih kolica kao „krh, nesretni i očajni”. Također se osvrnuo na sadržaj poveznice na internetsku stranicu na koju se Komisija pozvala u svojem odgovoru na pritužbu. Podnositelj pritužbe smatrao je da sadržaj te poveznice pogrešno potkrepljuje stajalište da su slike „medicinski točne”. Kritizirao je i činjenicu da se Komisija savjetovala samo

s pravnim stručnjacima u vezi s pitanjima autorskih prava.

Procjena Europskog ombudsmana

9. Ombudsmanica je svjesna da je uporaba slika osoba s invaliditetom osjetljivo pitanje koje je bilo vrlo kontroverzno na nacionalnoj razini [4]. U skladu s člankom 8. Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom, države članice trebale bi se suzdržati od stvaranja negativnih slika o invaliditetu ili slikama koje se mogu smatrati takvima. Umjesto toga, trebale bi promicati pozitivnu percepciju osoba s invaliditetom.

10. Ombudsmanica istodobno napominje da je uporaba duhana velik javnozdravstveni problem u EU-u. U ovom slučaju, slika ima za cilj pokazati da je jedna od mnogih negativnih posljedica uporabe duhana ozbiljna nesposobnost koja proizlazi iz bolesti povezanih s pušenjem. Komisija je objasnila da je i. svrha slika informirati postojeće i potencijalne pušače o takvim rizicima i upozoriti ih na njih te da se ii. savjetovala s medicinskim stručnjacima o slikama i njihovoj prikladnosti s popratnim tekstualnim upozorenjem.

11. Cilj smanjenja i ukidanja uporabe duhanskih proizvoda nesumnjivo je jedan od najvećih prioriteta u području javnog zdravlja u EU-u. Korištenje grafičkih i ponekad šokantnih slika već je neko vrijeme sastavni dio nastojanja da se postigne taj cilj. Pri odabiru odgovarajućih slika potrebno je postići ravnotežu između maksimiziranja učinkovitosti i osiguravanja osjetljivosti na položaj ljudi za koje neke slike mogu biti uvredljive. Slike odobrene za uporabu kao zdravstvena upozorenja na duhanskim proizvodima navedene su u prilogu delegiranoj direktivi EU-a [5]. Mandat pučkog pravobranitelja ne dopušta joj da osporava sadržaj zakonodavstva koje je odobrio zakonodavac Unije. Međutim, ombudsmanica smatra da je Komisija općenito dala razuman odgovor na pritužbu i da stoga ne postoji osnova za daljnje ispitivanje.

12. Ombudsmanica istodobno naglašava da je za upravu EU-a važno da uzme u obzir predodžbu građana i potrebu za promicanjem pozitivne slike o EU-u. U svakom budućem preispitivanju slika koje je potrebno otisnuti na pakiranju duhanskih proizvoda Ombudsman smatra da bi bilo korisno da se Komisija opsežno savjetuje, a ne samo sa zdravstvenim djelatnicima. Kao što je prikazano u ovoj pritužbi, neke od tih slika mogu biti posebno osjetljive u slučaju osoba s invaliditetom. U skladu s tim, ombudsmanica smatra da bi savjetovanje s odgovarajućim skupinama civilnog društva bilo posebno korisno kako bi se postigla najbolja moguća ravnoteža između prava i interesa osoba s invaliditetom s jedne strane i perspektive javnog zdravlja s druge strane.

Zaključak

Na temelju istrage o toj pritužbi pučki pravobranitelj zaključuje je sljedećim zaključkom.

Daljnje istrage nisu opravdane.

Ombudsmanica naglašava da je za upravu EU-a važno da uzme u obzir predodžbu građana i potrebu za promicanjem pozitivne slike o EU-u. U svakom budućem preispitivanju slika koje je potrebno otisnuti na pakiranju duhanskih proizvoda Ombudsman smatra da bi bilo korisno da se Komisija opsežno savjetuje, a ne samo sa zdravstvenim djelatnicima. Kao što je prikazano u

ovoj pritužbi, neke od tih slika mogu biti posebno osjetljive u slučaju osoba s invaliditetom. U skladu s tim, ombudsmanica smatra da bi savjetovanje s odgovarajućim skupinama civilnog društva bilo posebno korisno kako bi se postigla najbolja moguća ravnoteža između prava i interesa osoba s invaliditetom s jedne strane i perspektive javnog zdravlja s druge strane.

Podnositelj pritužbe i Komisija bit će obaviješteni o toj odluci.

Emily O'Reilly

Europski ombudsman

Strasbourg, 11.7.2017.

[1] Direktiva 2014/40/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o usklađivanju zakona i drugih propisa država članica o proizvodnji, predstavljanju i prodaji duhanskih i srodnih proizvoda i o stavljanju izvan snage Direktive 2001/37/EZ, SL 2014., L 127, str. 1.

[2] Delegirana direktiva Komisije 2014/109/EU od 10. listopada 2014. o izmjeni Priloga II. Direktivi 2014/40/EU Europskog parlamenta i Vijeća uspostavom zbirke slikovnih upozorenja za uporabu na duhanskim proizvodima, SL 2014., L 360, str. 22.

[3] Komisija je navela da se više informacija o upozorenjima na sliku može pronaći na:
http://ec.europa.eu/health/tobacco/docs/pictorialwarnings_tpd_en.pdf [Poveznica]

[4] To je primjerice slučaj s kampanjama za sigurnost na cestama.

[5] Vidjeti bilješku 2.